

Hørings svar til forslag om styring og finansiering av private barnehager

Oslo, januar 2024

IKO – Kirkelig pedagogisk senter gir dette høringssvaret på vegne av 119 medlemsbarnehager i IKOs barnehagenettverk, et nettverk for kristne livssynsbarnehager.

IKO anerkjenner at formålet med forslagene er å sikre at offentlige tilskudd og foreldrebetaling i større grad kommer barna til gode, at departementets ønske er å legge til rette for et godt barnehagetilbud i både kommunale og private barnehager, og at forslagene ikke er ment for å ramme private barnehager. Likevel er IKO skeptisk til om forslagene samlet sett treffer disse formålene og intensjonene, særlig på grunn av det ansvaret og skjønnsrommet som blir lagt på hver enkelt kommune.

I høringssvaret vårt går vi først grundig inn på fem hovedpunkter, og deretter et sjettede samlepunkt for kommentarer om flere andre detaljer i forslaget. Hovedpunktene er:

1. **Åpen barnehage:** IKO mener at vurderingene av hvordan reguleringene vil styrke eller svekke private åpne barnehager, er svært mangelfulle i høringsnotatet. IKO anbefaler at departementet inviterer representanter for åpne barnehager til innspillsmøte. Det må være et nasjonalt minstenivå på finansiering av åpne barnehager.
2. **Kvalitet:** IKO oppfatter at begrepet kvalitet er viktig i høringsnotatet, og savner at det drøftes hva som gir kvalitet i barnehagen. Med bakgrunn i hva livssynsbarnehagene og andre verdibeviste barnehager bidrar med i barnehagemangfoldet, mener IKO at kommunene bør legge til rette for et mangfold av hvilke kvalitetsdimensjoner som vektlegges i ulike barnehager. Det er behov for en avgrensning i hvor konkrete tiltak kommunen kan pålegge private barnehager med tanke på kvalitet og innhold. Lokal forskrift om åpningstider er et konkret eksempel på et forslag som vil forverre den typen kvalitet noen av våre barnehager står for.
3. **Premisser:** Premissene for forslaget er at kommunene trenger bedre styring og kontroll over kvalitet og dimensjonering av private barnehager. IKO er uenig i premisset, både med bakgrunn i at kvalitetsbegrepet er for dårlig definert, og at dimensjoneringen allerede styres gjennom at tomme plasser ikke får finansiering.
4. **Pensjon:** IKO mener at pensjonstilskudd må gis som kostnadsdekning. Dersom pensjonstilskudd ikke skal gis som kostnadsdekning, bør det være en overgangsordning som gir en frist for når departementet skal ha løst utfordringer knyttet til historiske pensjonskostnader og når eventuelle nye pensjonsavtaler bør være forhandlet fram mellom partene.
5. **Selvstendig rettssubjekt:** IKO takker for at alle åpne barnehager får unntak fra kravet om selvstendig rettssubjekt. Unntaksregelen for menighetsbarnehager må lovfestes, ikke bare forskriftsfestes. Begrunnelsen for å ikke gi unntak til flere barnehager, er mangelfull.
6. **Ideelle, nærstående og øvrige merknader:** Etter disse fem hoveddelene kommer et samlepunkt med øvrige merknader, blant annet om definisjon av ideelle barnehager og om transaksjoner med nærstående. Det er behov for en definisjon av ideelle barnehager som

inkluderer eiendomsdrift. Det mangler insentiver til at ideelle barnehager skal fortsette å være ideelle. Det må være mulighet til at ideelle barnehageeiere kan subsidiere barnehagen med kunstig lav husleie. IKO støtter ikke forslag om kommunal forkjøpsrett.

Kapitlene i høringssvaret inneholder bakgrunn/begrunnelse for merknadene våre, samt punkter med konkrete forslag og meninger som Kunnskapsdepartementet og regjeringen bør følge opp.

1. Åpen barnehage

Åpne barnehager er både overregulerte og underregulerte i dagens barnehagelov. Årsaken til dette er at de er få og små enheter. De åpne barnehagene blir lett oversett når målet er å lage reguleringer som forbedrer ordinære barnehager og systemene rundt dem. IKO frykter at dette også skal skje også i denne runden med endringer av barnehageloven. Med unntak av den gode nyheten om at alle åpne barnehager får unntak fra kravet om å være selvstendig rettssubjekt (15.3.4), finner vi ikke noe i høringsnotatet som kan si noe om hva Kunnskapsdepartementet mener om framtiden til barnehagetypen åpen barnehage.

Ifølge barnehagefakta.no er det 73 åpne barnehager som er «private», det vil si drevet av organisasjoner, menigheter eller privatpersoner. Av disse er 24 medlemmer i IKOs barnehagenettverk. IKO regner seg derfor som den aktøren utenfor myndighetene som har kontakt med flest åpne barnehager.

IKO mener:

- Forslagene må i større grad sikre at åpen barnehage kan videreføres som pedagogisk virksomhet.
- Høringsnotatet gir et eksempel på at åpen barnehage er både underregulert og overregulert. Proposisjonen som følger høringen, må rette opp i dette inntrykket.

IKO foreslår:

- Kunnskapsdepartementet bør invitere sentrale aktører for åpne barnehager til et innspillsmøte om finansiering og styring av private åpne barnehager. Dette kan være IKO, KA, Virke, KFUK-KFUM, Kirkens bymisjon, Blå kors og eieren av seks åpne barnehager i Kristiansand. BFD bør også inviteres, siden åpen barnehage er en viktig samarbeidspartner for de kommunale helsestasjonstjenestene og barnevernstjenestene, og kan bidra til større måloppnåelse for disse. Vi viser til regjeringens barnehagestrategi, kap. 2.2, hvor det uttrykkes et «behov for å innhente mer kunnskap om og erfaringer fra åpne barnehager og familiebarnehager og deres rolle i det samlede barnehagetilbudet.»

Minstekrav til bemanning og finansiering i åpen barnehage

Vi viser til avsnitt 12.3.4.2, om at kommunen skal legge vekt på barnehagetypen i lokal forskrift om tilskudd.

Forslaget inneholder ingen sentrale krav til minstepfinansiering av hver barnehagetype, med unntak av det vage begrepet «bunnplanken». Bunnplanken i høringsforslaget viser ikke til en minstepfinansiering, men til at finansieringen minst må dekke konkrete driftskrav i nasjonalt regelverk, herunder minstekrav til bemanning og kompetanse (jf. kap. 12.3.1). Kravene til pedagogisk bemanning i åpne barnehager går ikke fram av forskriftene eller forslag til nye forskrifter. Kravene blir gitt i en tolkningsuttalelse fra Utdanningsdirektoratet datert 01.01.2016, jf.

brev fra Utdanningsdirektoratet til Fylkesmannsembetene datert 26.08.2014. Det er derfor usikkert hva den såkalte «bunnplanken» betyr i åpen barnehage.

Det bør derfor gis et minstekrav for finansiering av godkjente, private åpne barnehager, enten som en presisering av at finansieringen minst skal tilsvare et konkret bemanningskrav for åpen barnehage, eller som en konkretisering som i dagens tilskuddsforskrift § 8. Dersom et slikt minstenivå ikke blir en del av det nasjonale regelverket, frykter IKO at kommuner kan argumentere for å sette tilskuddet til kr 0 pr barn. Siden åpen barnehage ikke er et lovfestet tilbud, hender det stadig at åpen barnehage står først på kommuneadministrasjonenes kuttplan. Det er viktig å merke seg at åpen barnehage likevel bidrar indirekte til å oppfylle kommunens lovfestede krav om barnehagetilbud, helsetilbud og introduksjonstilbud for nyankomne, for å nevne noe.

IKO mener:

- Krav til bemanning og kompetanse i åpen barnehage må klargjøres i forskrift, ikke bare i en tolkningsuttalelse fra Udir.
- Bestemmelsene i nåværende tilskuddsforskrift § 8 må videreføres i form av et krav om et minstenivå av finansiering, som sikrer at åpen barnehage fortsatt kan bestå som en pedagogisk virksomhet.

Krav om revisjon av regnskap i åpen barnehage

Vi viser til avsnitt 16.3 og forslag til økonomiforskrift § 7, om å innføre krav til revisjon av en statsautorisert revisor for alle barnehager.

Vi viser til avsnitt 15.3.4, hvor det framgår at ingen private åpne barnehager har tilskudd på over 3 195 000 kr. Vi antar at de fleste åpne barnehagene har tilskudd som er langt lavere enn dette. Det vanlige grensenivået for revisjonsplikt for andre selskaper, er driftsinntekter på 7 millioner kroner.

Revisjon er en uforholdsmessig stor kostnad i de åpne barnehagenes økonomi, særlig sammenlignet med hvor liten nytte det vil ha. Krav om revisjon tolker vi som en overregulering av åpne barnehager, som kunne vært unngått om åpen barnehage var drøftet separat i høringsnotatet.

IKO mener:

- Barnehager som er eller er en del av en virksomhet som ligger under terskelverdiene som er gitt i medhold av aksjeloven § 7-6, må unntas fra kravet om revisjon.

Åpen barnehage i barnehageloven

Vi viser til avsnitt 5.2.5, om barnehagetyper etter barnehageloven.

Høringsnotatet tar feil når det sier: «Barnehageloven skiller mellom følgende barnehagetyper: ordinære barnehager, åpne barnehager og familiebarnehager» (s. 61). Det riktige er at åpen barnehage ikke var et begrep i barnehageloven før det ble innført som unntakskriterium i § 7 a og § 23 a, jf. Prop 82 L (2021–2022).

Dette er et eksempel på at åpne barnehager er underregulerte. Barnehagetypen blir ikke definert i loven, og knapt heller i forskriftene. Begrepet er innarbeidet i barnehagesektoren, så det trenger ikke være et problem i seg selv. Likevel mener vi at en bedre lovregulering av barnehagetypen kan bidra til bedre anerkjennelse av åpne barnehager, og forståelse for den rollen de åpne barnehagene spiller i barnehagetilbudet der de finnes. Bedre lovregulering vil også føre til større

bevissthet for lovgiverne om hva som er forskjellene på ordinære og åpne barnehager. Det kan bidra til å unngå overregulering, forstått som at reguleringer som er ment for ordinære barnehager, blir til utilsiktede reguleringer av åpne barnehager. Kravet om selvstendig rettssubjekt er et eksempel på en slik overregulering.

Vi viser også til regjeringens barnehagestrategi, kapittel 2.1, der åpen barnehage blir nevnt som et mulig godt rekrutteringstiltak for ordinære barnehager.

IKO mener:

- Proposisjonen som følger høringen, må ha et eget kapittel om åpne barnehager, der særtrekkene med barnehagetypen blir drøftet separat, og der fordelene med åpen barnehage blir løftet fram.
- Departementet bør vurdere å definere åpen barnehage i barnehageloven.

Lavere barnetall i åpen barnehage

Vi viser til avsnitt 7.3.2, om adgang til å redusere antall barnehageplasser en åpen barnehage er godkjent for. Vi viser også til kapittel 24, foreslått forskrift om rapportering av barn i private barnehager.

Det vil aldri være aktuelt for kommunen å redusere antallet godkjente plasser i en åpen barnehage. Godkjenningstallet er i praksis kun basert på lekeareal.

Kommunene har stor variasjon i hvordan de fastsetter et «lavere barnetall» for utmåling av tilskudd, jf. tilskuddsforskriften § 8 fjerde ledd annet punktum. Tellerutiner og gjennomsnittsberegning er forskjellig fra kommune til kommune. Tellerutinene er til stor ulempe og stress for de åpne barnehagene, og noen av utregningsmåtene for gjennomsnittlig oppmøte gir urimelig lave barnetall sammenlignet med faktisk oppmøte på travle dager. Det er ingen kostnader å kutte i de åpne barnehagene. Hvis barnetallet er for lavt til at tilskuddet blir tilstrekkelig, kan ikke åpne barnehager kompensere ved å nedbemanne, siden de kun har det antallet ansatte som skal til for å opprettholde minimumsdrift.

IKO foreslår:

- Den foreslåtte forskriften om rapportering av barn i private barnehager bør inneholde en egen paragraf som spesifiserer hvordan eventuell gjennomsnittsberegning av oppmøte i åpne barnehager skal skje.

Barn fra andre kommuner i åpen barnehage

Vi viser til avsnitt 9.3, om å lovfeste at private barnehager skal melde fra til kommunen og til kommunen der barnet er bosatt ved opptak av barn fra andre kommuner. Åpne barnehager omfattes ikke av forslaget.

Drammen kommune ønsket å pålegge en åpen barnehage å rapportere kun de barna som har bosted i kommunen, i tallgrunnlaget som kommunen bruker for å «legge et lavere barnetall til grunn» jf. tilskuddsforskriften § 8 fjerde ledd annet punktum. Kommunen kom ingen vei med dette, men eksempelet viser at kommunene trenger eksplisitte regler for hvordan de skal forholde seg til forskriftene for å ikke ta seg uforholdsmessig godt til rette.

IKO mener:

- Åpne barnehager skal ikke ha hjemmel til å samle inn personopplysninger om barnas bostedskommune med formål om å utforme rapporter til barnehagemyndigheten. Dette fraværet av hjemmel må uttales eksplisitt, for eksempel i forskrift om rapportering av barn i private barnehager eller merknader til nevnte forskrift.

Unntak fra kravet om selvstendig rettssubjekt for åpne barnehager

Vi viser til avsnitt 15.3.4.

Vi takker for at de aktuelle åpne barnehagene og IKO endelig er blitt hørt.

IKO lurer på hvilken informasjon om åpne barnehager i dette kapittelet som er ny, og som departementet ikke kunne vite om i arbeidet med Prop. 82 L (2021–2022).

På side 166 i høringsnotatet står det: «Departementet viser til at det er gode grunner til at åpne barnehager som er en del av en kjede, bør gjøres om til selvstendige rettssubjekter med egne offentlige regnskaper.» IKO har ikke sett disse grunnene presentert eller drøftet noen steder med spesifikk henvisning til åpen barnehage. Særegenhetene og størrelsene ved åpen barnehage har ikke vært et tema for høringer, proposisjoner og innstillinger i forbindelse med innføringen av kravet om selvstendig rettssubjekt.

Høringsnotatet drøfter også om det kunne vært et eget unntak for små åpne barnehager, uten å innse at alle åpne barnehager er små – forstått som at de har lave driftsinntekter.

IKO mener:

- Forslaget om unntak for alle åpne barnehager er viktig.

2. Kvalitet

Formålet med høringsforslagene er blant annet å gi kommunen større kontroll med kvaliteten i barnehagene, og å gi barna i kommunen et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet. Vi viser til forslag til barnehageloven § 19 første ledd, samt avsnitt 2.1 og 12.3.2.

IKO savner at høringsnotatet løfter diskusjonen om hva som gir kvalitet i barnehagen, utover god bemanning og riktig kompetanse. Kvalitet er ikke et objektivt begrep. Barnehager i Norge har et mangfoldig syn på hva som kjennetegner kvalitet, men dette mangfoldet speiles på ingen måte av høringsnotatet. I avsnitt 5.3.6 viser høringsnotatet kun raskt til bemanning, kompetanse, psykososialt barnehagemiljø og rett til spesialpedagogisk hjelp og tegnspråkopplæring som krav til innhold og kvalitet. Som konkrete tiltak for å styre kvaliteten viser høringsnotatet kun til at kommunen bør kunne stille krav til «prioritering ved opptak av barn, minimum åpningstid, bemanning og krav til kompetanse og maksimalt nivå for foreldrepenger og kostpenger» (avsnitt 10.1). Øvrige kvalitetstiltak og krav til innhold blir foreslått hjemlet i § 19 fjerde ledd, jf. avsnitt 12.3.6, men det blir ikke drøftet hva som skal være grensen for hvilke kvalitetsfaktorer eller detaljer i innholdet kommunen kan styre i private barnehager.

IKO mener:

- Formålet om et likeverdig tilbud av høy kvalitet er viktig.
- Forståelse av hva barnehagekvalitet er, og hva som gir kvalitet i barnehagen, er mangfoldig. Dette mangfoldet er en viktig del av forskjellene som gir foreldre gode og reelle

valgmuligheter ved valg av barnehage. Dette står ikke i motsetning til at kvalitetsforståelsen skal være forankret i barnehageloven.

- Proposisjonen som følger høringen, må drøfte hva som menes med kvalitet i barnehagen, med et bredere perspektiv enn hva som er behovene for kommunal styring.
- Målet om å sette kommuner i stand til å iverksette kvalitetstiltak i barnehagene, uavhengig av eier, er viktig. Det må imidlertid følge en avgrensning i hvor konkrete tiltak private barnehager kan pålegges.

Kvalitet, verdigrunnlag og verdibevisssthet

Dette avsnittet er en utdyping av IKOs mening om det mangfoldige kvalitetsbegrepet, og hvorfor vi savner det i høringsnotatet.

For medlemsbarnehagene i IKO-nettverket er det en sterk forståelse av sammenhengen mellom kvalitet, verdigrunnlag og verdibevisssthet. Verdigrunnlaget i barnehagelovens § 1, fortolket og konkretisert gjennom det særskilte formålet med hjemmel i § 1 a, er et grunnlag for å forstå hva kvalitet i barnehagen bygger på. Kvalitet og kvalitetsarbeid må springe ut fra verdier som handler om et positivt barnesyn, og som gir grunnlag for trygghet i kommunikasjon og relasjon mellom barn og voksne.

Kvalitetsarbeid i barnehagen handler om mer enn det å være nok antall voksne pr barn. Våre medlemsbarnehager har svært god erfaring i å grunnlegge lokal kvalitetsutvikling i arbeid med bevisstgjøring om grunnverdiene. Disse erfaringene viser at kvalitetsutviklingsarbeid må forankres i den barnehagekulturen som hører til i hver enkelt barnehage. Prinsippet om kommunal styring av kvaliteten i barnehagen passer ikke inn i denne forståelsen av hvordan man bør drive kvalitetsarbeid, og viser at kvalitetsbegrepet i høringsnotatet er for snevert eller utforsket.

Behov for avgrensning av kommunens styring av kvalitet

Vi viser til avsnitt 12.3.6 og forslag til barnehageloven § 19 fjerde ledd, om å gi kommunen hjemmel til å stille vilkår ved [årlig] tildeling av tilskudd.

IKO støtter en slik hjemmel fordi den gjør kommunene i stand til å sette inn ekstra tiltak i levekårsutsatte områder, og samtidig både forplikte og istandsette private barnehager til å delta i tiltakene. Hjemmelen er imidlertid for vid, og trenger gode avgrensninger av hvilke tiltak kommunen kan pålegge private barnehager.

Kommunen og de private barnehagene kan ha ulik forståelse av hvilke verdier som skal vektlegges eller hvordan verdiene fortolkes i ulike pedagogiske praksiser. Det må ikke være anledning for kommunen å pålegge en privat barnehage å ta i bruk et pedagogisk verktøy eller program som strider mot barnehagens fortolkning av verdigrunnlaget i barnehageloven. Som et eksempel på faglig uenighet om verdigrunnlaget i et pedagogisk program, kan vi nevne debatten om konseptet *De Utrolige Årene*.

Det må være styrerens ansvar å lede kompetanseutviklingsarbeidet i den enkelte barnehagen. Det er en styreroppgave å prioritere, herunder si nei til ting, for eksempel kompetanseutviklingstiltak fra kommunen. Dersom kommunen ønsker å satse på kompetanseheving i realfag, men den enkelte private barnehage opplever et større behov for kompetanse i språk, kan ikke styrerens nedprioritering av den kommunale realfagssatsingen sette hele tilskuddet på spill. Hvis den private barnehagen ikke deltar på tiltaket, skal ikke kommunen kunne holde tilbake hele tilskuddet, kun den delen av tilskuddet som er øremerket deltakelse på tiltaket.

Det samme gjelder for krav om ekstrakompetanse. Dersom kommunen for eksempel stiller vilkår med krav om ansettelse av egen spesialpedagog i barnehager med flere enn et gitt antall barn, må vilkåret forstås som et krav om å forsøke å rekruttere spesialpedagog. Hele tilskuddet kan ikke stå på spill om barnehagen ikke klarer å rekruttere relevant kompetanse. Det er kun den delen av tilskuddet som er øremerket rekruttering av spesialkompetanse som det skal kunne settes vilkår til.

IKO mener:

- Hjemmelen til å stille vilkår med krav til innholdet i barnehagetilbudet må snevres inn, slik at kommunen ikke kan stille krav som går på tvers av barnehagens pedagogiske grunnsyn.
- Forslaget må presisere at vilkårene kun kan stilles for den delen av finansieringen som gis for å oppfylle hvert av de aktuelle ekstrakravene, og ikke den delen av driftstilskuddet som gis for å oppfylle andre lokale eller nasjonale krav.

Kvalitet og åpningstid

Vi viser til avsnitt 10.3 og forslag til barnehageloven § 20 a, om at kommunen kan gi forskrift om krav til åpningstider for private barnehager i kommunen.

Departementet foreslår denne regelen for å «gi kommunen mulighet til sikre at alle barnehagene har åpningstider som gir barna og familiene et godt barnehagetilbud». Departementet overser at kortere åpningstider, med høy bemanning gjennom hele dagen, kan gi et bedre barnehagetilbud for barna og familiene enn lange åpningstider med høy bemanning kun i kjernetiden.

Departementet overser også at lengre feriestengte perioder i juli, den stille uke og romjula kan gi et bedre barnehagetilbud, på grunn av at det reduserer bruken av vikarer som ikke kjenner barna og barnehagekulturen.

Forslaget er et eksempel på at kvalitet kan vektes forskjellig, og at det er behov for et mangfold av kvalitetsdimensjoner i barnehagetilbudet. Høy bemanning gjennom hele barnehagedagen, sikret med tålelige åpningstider fastsatt av den enkelte barnehage i samråd med foreldrene, gir kvalitet for barna og for de ansatte. Det samme gjelder færrest mulig vikarer. Dette er kvaliteter som foreldrene må få muligheten til å sette pris på og velge. Våre barnehager uttrykker at disse kvalitetene er knyttet sammen med verdigrunnlaget.

Dersom få foreldre i området barnehagen ligger synes at korte åpningstider og lang feriestengt gir et godt barnehagetilbud for dem, vil søkertallet gå ned, og barnehagen må likevel tilpasse seg med lengre åpningstider for å skaffe seg søkere.

IKO mener:

- Kommunene bør ikke få anledning til å ta fra foreldrene muligheten til å velge barnehager med kortere åpningstid og lengre kjernetid enn de kommunale, eller barnehager med lengre feriestengte perioder og stabil bemanning gjennom året.
- Forslaget til ny § 20 a bør frafalles.

3. Premissene for forslaget

Et hovedpremiss for høringsforslagene er at kommunene trenger bedre styring og kontroll over kvalitet og dimensjonering av private barnehager. IKO er uenig i premissene. Kvalitetsbegrepet ble drøftet i forrige kapittel, mens her er det i stor grad forslagene fra kapittel 7, om muligheten til å redusere antall godkjente plasser, som kommenteres.

IKO mener:

- Det mangler en drøfting av hvordan finansiering allerede fungerer som styringsverktøy.
- Det mangler en drøfting av hvilke andre tiltak enn tilsyn som kan styrke tilliten mellom private barnehageeiere og barnehagemyndigheter på ulike nivåer.
- Det mangler en drøfting av hvordan forslagene om reduksjon av godkjente plasser vil gi større eller mindre forutsigbarhet for barnehager, ansatte og foreldre.
- Premisset om at forslagene har formål om å gi høy kvalitet, og premisset om at forslagene skal være provenynøytrale, henger ikke sammen.

I det videre drøfter vi de to første av disse punktene.

Finansiering som styringsverktøy

Vi viser til avsnitt 7.1. Innledningen unnlater å nevne at private barnehager med lave barnetall mister finansiering, og legges ned av den grunn. PBL forteller at det er svært mange private barnehager som har blitt lagt ned de siste årene. Finansiering per barn i barnehagen er derfor et virkemiddel for å styre barnehagetilbudet i kommunen. Dette virkemiddelet må proposisjonen drøfte grundig, særlig siden høringsnotatet hopper over hele problemstillingen.

Vi viser til den logiske bristen mellom avsnitt 7.3.2 og resten av kapittel 7: Det vil sjelden være aktuelt for kommunen å redusere antall godkjente plasser i en åpen barnehage, siden kommunen kan legge et lavere barnetall til grunn, står det der. Det burde også vært et premiss for ordinære barnehager: Det vil sjelden være aktuelt for kommunen å redusere antall godkjente plasser i en ordinær barnehage, siden kommunen kan legge et lavere barnetall til grunn ved utmåling av tilskudd.

Vi viser til avsnitt 7.3.4, en drøfting av hvor inngripende forslaget om å redusere antall godkjente plasser er. Premisset i 7.3.4 er at det ikke finnes bedre alternative forslag, og det er vi uenig i. Forslaget sammenlignes ikke med hvor inngripende det vil være å fortsette å kun redusere finansierte plasser, og ikke godkjente plasser, når barnehagen har ledig kapasitet.

Kommunen og private barnehageeiere har de samme styringsverktøyene for å møte lav kapasitet: De kan nedbemanne, stenge enkeltavdelinger, legge ned, eller i noen få tilfeller flytte til billigere lokaler. Det bør ikke være et argument for sterkere kommunal styring at det smerter kommunen å legge ned eller nedbemanne. Det smerter like mye for private barnehageeiere.

Mistillit som respons på forslagene

IKO anerkjenner at formålet med forslagene er å sikre at offentlige tilskudd og foreldrebetaling i større grad kommer barna til gode, at departementets ønske er å legge til rette for et godt barnehagetilbud i både kommunale og private barnehager, og at forslagene ikke er ment for å ramme private barnehager.

IKO observerer imidlertid at mye av responsen forslagene har fått, baserer seg på mistillit til intensjonen med forslagene og sterk frykt for konsekvensen av dem. Årsaken til dette kan være en grunnleggende mistillit til hvordan kommunene behandler sine private barnehager, kombinert med uenigheter om premissene for forslaget. IKO håper at departementet ikke avfeier høringssvar som ikke tar høyde for de positive formålene, men at departementet og regjeringen reflekterer over hva som er kilden til mistilliten.

IKO mener:

- Departementet og regjeringen bør bestrebe seg på å begrense polariseringen i debatten ved å bygge tillit.
- Det er ikke tillitvekkende at finansiering ikke nevnes som styringsverktøy, jf. forrige avsnitt.
- Det er ikke tillitvekkende at det er forskjell mellom den foreslåtte barnehageloven § 15 a og den ettersendte oppsummeringen av høringsforslagene fra Kunnskapsdepartementet, om hvorvidt søkertall skal vektlegges ved reduksjon av antall godkjente plasser.
- Det er vanskelig å ha tillit til at kommunen vil ta søkertall i betraktning dersom ikke formuleringen i loven helt tydelig sier at det kun er plasser som har stått tomme så og så lenge som kan tas bort.
- Det er ikke tillitvekkende at så mye ansvar blir lagt på kommunene, når så mange private barnehager har negative erfaringer med feil i utmåling av tilskudd og gråsonetilfeller av hvordan deler av kommunens drifts- og administrasjonskostnader blir utelatt fra beregningsgrunnlaget.
- Det er ikke tillitvekkende at forslagene lar det være veldig stort rom for skjønn. Vi frykter at forslaget ikke bare øker arbeidsmengden for kommuneadministrasjonen, men også for klageorganene.
- Regjeringen bør ha som mål å få et bredt politisk flertall om endringene, med samarbeid i alle politiske retninger.

4. Pensjon

Vi viser til avsnitt 12.3.4.5, om at lokal tilskuddsforskrift skal legge særlig vekt på ansattes lønns-, pensjons- og arbeidsvilkår, for å sikre et likeverdig tilbud til alle barn i kommunen. Det legges ikke opp til kostnadsdekning av pensjon, til tross for at flertallet i Storberget-utvalget anbefalte dette.

IKO mener:

- Pensjonstilskudd bør gis som dekning av reelle kostnader til pensjon.
- Dersom pensjonstilskudd ikke skal gis som kostnadsdekning, bør det være en overgangsordning som gir en frist for når nye pensjonsavtaler kan være forhandlet fram mellom partene.
- Staten bør legge til rette for frikjøp av historiske pensjonsforpliktelser som er eldre enn fullfinansieringen av barnehagereformen.

Dette blir begrunnet i de neste avsnittene.

Overgangsordning med kostnadsdekning av pensjon

I høringsnotatet hevder departementet at kostnadsdekning av pensjon ville medført et stort dokumentasjonsbehov. Ifølge våre samarbeidspartnere er denne påstanden overdrevet.

Uten reell kostnadsdekning klarer ikke departementet å utforme regler for pensjonstilskudd som treffer variasjonen i pensjonskostnader og periodiseringsutgifter godt nok, innrømmes det i høringsnotatet. Det blir ikke sannsynliggjort hvorfor kommunene skulle være i bedre stand til å løse denne utfordringen, bortsett fra gjennom en generell henvisning til «nærhetsprinsippet». En lokal fastsettelse av beregning av tilskudd til pensjon vil bety at partene i tarifforhandlinger har færre sentrale føringer å forholde seg til, og forhandlingene blir vanskeligere.

Vi viser til avsnitt 12.3.9. Dersom pensjonstilskudd på sikt ikke skal gis som dekning av reelle kostnader, bør det være en overgangsordning som sikrer at alle pensjonskostnader som overstiger

10 %-sjablongen blir dekket på kort sikt, uavhengig av kommunens nivå. I løpet av denne overgangsperioden kan partene eventuelt forhandle fram nye pensjonsavtaler som tar hensyn til de nye reguleringene, og departementet kan løse utfordringer knyttet til historiske pensjonskostnader.

Utfordringer med offentlig tjenstepensjon

Pensjon er et viktig tema for barnehagene i IKO-nettverket. Flere av barnehagene har vært i drift lenge, siden 70- og 80-tallet, og har store kostnader til pensjon for ansatte som har sluttet for mange år siden. Da var offentlig tjenstepensjon i KLP den vanligste avtaleformen. Noen av barnehagene som i dag har pensjonsavtale i PBL, betaler fortsatt reguleringspremie for sin gamle KLP-avtale. Departementet bør kjenne godt til utfordringene KLP-avtalene har gitt i arbeidet med å skille ut selvstendige rettssubjekter. Vi påpeker også den store uforutsigbarheten i kostnadsnivået til disse avtalene. Periodiseringsutfordringer gjør at pensjonskostnadene varierer med flere hundre tusen kroner fra år til år.

Mange menighets- og organisasjonsbarnehager ble opprettet som små deltidsbarnehager, lenge før barnehageforliket. Utviklingen av barnehagesektoren gjorde at disse ble erstattet av større enheter, og flere små menighets- og organisasjonsbarnehager er lagt ned. Det innebærer at ideelle virksomheter fortsatt betaler reguleringspremier for offentlig tjenstepensjon knyttet til barnehagetilbud som stammer fra før barnehagereformen var fullfinansiert. Disse kostnadene har ingen finansiering i dagens system, siden barnehagene er nedlagt. Staten og kommunene bør samarbeide om å ta ansvar for disse kostnadene.

Vi ønsker å gjøre departementet særlig oppmerksom på utfordringene den ideelle organisasjonen ImF Sør hadde i møte med Farsund kommune. ImF Sør drev Brøvigs Minde barnehage, og var i forhandlinger om å selge den til kommunen. Etter hvert viste det seg at Farsund kommune ikke ville ta på seg pensjonsforpliktelser til offentlig tjenstepensjon, selv om forpliktelsene stammet fra at kommunen hadde samarbeidet med ImF Sør om ansatte i barnehagen tidligere. Siden kommunen krevde at pensjonsforpliktelsene ble liggende igjen hos ImF Sør, ble ImF Sør tvunget til å la barnehagen gå konkurs i stedet for å selge den til kommunen.

IKO viser til høringssvaret KA gav til Storberget-utvalgets rapport. KA påpekte at Stortinget for barnehagenes del ikke har fulgt opp arbeidet med Hippe-utvalgets rapport og det påfølgende anmodningsvedtak (nr. 82, 2018–2019), som lyder:

«Stortinget ber regjeringen utrede de økonomiske konsekvensene av å dekke de ideelle organisasjoners historiske pensjonskostnader for kommunal og fylkeskommunal sektor med sikte på at de dekkes av kommunene og fylkeskommunene. Utredningen bør også se på om dekningen bør gå gjennom å utvide den søknadsbaserte tilskuddsordningen som det er enighet om å etablere i budsjettavtalen for 2019.»

5. Unntak fra krav om selvstendig rettssubjekt

Vi viser til kapittel 15.

- IKO støtter og takker for at alle åpne barnehager og barnehager eid av et sokn i Den norske kirke får unntak fra kravet om selvstendig rettssubjekt.
- Departementet må evaluere prosessen med Prop. 82 L (2021–2022) basert på utfordringene som kapittel 15 tar opp.

- Unntaksregelen for menighetsbarnehager må lovfestes, ikke bare forskriftsfestes, og det må sikres at formuleringen «eies av et sokn» ikke kan misforstås.

Evaluering av Prop. 82 L (2021–2022)

Vi viser til avsnitt 15.1 i høringsnotatet, innledning til kapittelet om selvstendig rettssubjekt, hvor departementet skriver: «Etter innføringen av kravet har departementet også mottatt innspill fra Samskipnadsrådet, enkelte åpne barnehager og enkelte barnehager organisert som stiftelser om at kravet om å være et eget rettssubjekt er særlig utfordrende for disse barnehagene». Departementet unnlater å fortelle at slike innspill også kom før kravet ble innført.

I proposisjonen som følger høringen, bør det forklares hvorfor departementet ikke hadde fått med seg utfordringene i arbeidet med Prop. 82 L (2021–2022). For vår del vil vi peke på høringsuttalelsen fra KA til Storberget-utvalget, som pekte på utfordringene med overføring av pensjonsforpliktelser, og på Samskipnadsrådets høringsuttalelse om krav om regnskapsmessig skille, som viste til at formålet med krav om selvstendig rettssubjekt ville være å kontrollere utbytte, en uaktuell problemstilling i ideelle barnehager. Det ble heller aldri gitt noen begrunnelse for hvorfor én åpen barnehage skulle være en relevant avgrensning av unntaket, og ikke flere åpne barnehager.

Vi viser til avsnitt 15.2.2 og 15.3.3, hvor det vises til at Kirkeordning for Den norske kirke er årsak til utfordringene. Departementet burde også pekt på de historiske pensjonsforpliktelsene knyttet til offentlig tjenestepensjon. Flere av problemene ville ikke ha oppstått dersom høringssvaret fra KA til Storberget-utvalget hadde blitt lest og forstått av departementet. Vi viser også til avsnitt 15.3.6 som omtaler justeringsregler for mva-kompensasjon som en utfordring med overgang til selvstendig rettssubjekt. Justeringsreglene ble ikke drøftet i Prop 82 L (2021–2022), med unntak av at det kort ble referert til en høringsuttalelse fra PBL. Dette viser at konsekvensene av innføringen av kravet om selvstendig rettssubjekt ikke var godt nok utredet fra departementet.

Vi viser til avsnitt 15.3.4, om unntak for åpne barnehager. Som nevnt i høringssvarets del om åpen barnehage: IKO lurer på hvilken informasjon om åpne barnehager i dette kapittelet som er ny, og som departementet ikke kunne vite om i arbeidet med Prop. 82 L (2021–2022).

Vi viser til Prop. 82 L (2021–2022), kap. 11.1 om økonomiske og administrative konsekvenser knyttet til krav om at hver barnehage skal være et selvstendig rettssubjekt. Vi ber departementet revurdere påstandene i dette kapittelet basert på de erfaringene departementet har blitt kjent med siden april 2022. Vi viser til at Stiftelsen Marisko Alstadhaug menighetsbarnehager ikke var i stand til å oppfylle kravene, og ble nødt til å selge Purktrøa gårdsbarnehage og Skogn menighetsbarnehage.

IKO mener:

- Departementet må evaluere prosessen med Prop. 82 L (2021–2022) basert på utfordringene som kapittel 15 tar opp.
- Evalueringen må ligge til grunn for proposisjonen som følger denne høringen.
- Departementet bør utrede hvor mye penger ideelle barnehager har brukt på juridisk bistand i forbindelse med kravet om selvstendig rettssubjekt. Dette er ekstra viktig for de barnehagene som nå blir innvilget unntak.
- Departementet bør utrede hvor mange ideelle barnehager som har blitt lagt ned eller solgt som en konsekvens av kravet.

Unntaket for menighetsbarnehager

Vi viser til avsnitt 15.3.7, forslag til økonomiforskrift § 3 a og forslag til barnehageloven § 7 a fjerde ledd.

IKO støtter forslaget til å gi en generell hjemmel til å forskriftsfeste unntak fra kravet om selvstendig rettssubjekt, og viser til at utfordringene med overføring av forpliktelser til offentlig tjenestepensjon og justeringsreglene for merverdiavgiftskompensasjon bør gi grunnlag for slike særlige unntak.

Unntaket for menighetsbarnehagene (15.3.3) er svært viktig for at disse barnehagene kan bestå. Derfor er det viktig at departementet ikke kan trekke tilbake unntaket uten videre. En eventuell reversering av unntaket må behandles som en lovendring, og ikke som forskriftsendring.

Departementet må sikre, gjennom forarbeider eller merknader, at formuleringen «eies av et sokn i Den norske kirke» ikke kan misforstås. Også barnehager som er oppført som enheter under fellesråd er eid av sokn. Fellesrådets funksjon er å ivareta administrative og økonomiske oppgaver på vegne av soknene, jf. Kirkeordning for Den norske kirke § 17.

IKO mener:

- Unntaket for barnehager som eies av sokn i Den norske kirke må lovfestes i barnehageloven, ikke bare forskriftsfestes.
- Forståelsen av «eies av et sokn» må omfatte barnehager som er enheter registrert under fellesråd.

6. Ideelle barnehager, transaksjoner mellom nærstående og øvrige merknader

IKO mener:

- Høringsnotatet, supplert av PBLs høringssvar, argumenterer til sammen godt nok for at utbytteforbud ikke er sakssvarende.
- Konsekvensen av dette er at det kreves andre og bedre insentiver for ideelle barnehager til å fortsette som ideelle.
- Høringsnotatets definisjon av ideelle barnehager er for enkel. Storberget-utvalgets definisjon (s. 160) er bedre, fordi den inkluderer at også eiendomsdriften må være ideell.
- Forslaget til § 23 andre ledd første punktum må endres. Ideelle virksomheter som eier barnehageeiendom, må ha mulighet til å fastsette kunstig lav husleie for barnehagen.

Eksisterende ideelle barnehager

Vi viser til regjeringens barnehagestrategi, regjeringsplattformen og regjeringens merknader i Innst. 12 S (2023–2024), hvor det framgår at regjeringen vil gi bedre rammevilkår for ideelle barnehager.

Det finnes ingen insentiver i høringsforslagene for at ideelle barnehager skal fortsette å være ideelle. Det eneste insentivet i dag, er skattefritaket for ideelle organisasjoner. På grunn av fraværet av forslag som fremmer ideelle barnehager, feiler høringsforslagene i å oppfylle regjeringens politikk.

Departementet klarer ikke å finne saklige vilkår for at kommunen skal kunne forskjellsbehandle eksisterende barnehager basert på om de er ideelle eller ikke. Forslaget om utbytteforbud fungerer godt i privatskoleloven, men høringsnotatet (14.2.2) viser at dette ikke er en farbar vei for barnehagesektoren. PBLs høringssvar utfyller denne konklusjonen med argumenter man ikke kan se bort fra.

IKO foreslår:

- Regjeringen og departementet må vurdere flere reguleringer på nasjonalt nivå som styrker ideelle barnehager.
- Departementet kan lete etter tiltak blant annet knyttet til reduksjon av arbeidsgiveravgift for ideelle barnehager, frikjøp av historiske pensjonskostnader som stammer fra før barnehagereformen, og forenkling av mva-regler.

Definisjon av ideelle barnehager

Vi viser til avsnitt 5.3.2.5 og forslag til barnehageloven § 14 første ledd tredje punktum.

IKO støtter at barnehageloven avgrensar ideelle barnehager snevrere enn forslaget i høringen i 2019, og at kravet er at overskudd må reinvesteres i barnehagedrift. Vi venter i spenning på delrapporten til avkommersialiseringsutvalget.

Vi viser til at flertallet i Storberget-utvalget (s. 160 i rapporten Du er henta) foreslo en mer presis definisjon. Forslaget til flertallet i Storberget-utvalget sikrer at også eiendomsdriften er ideell. På tross av alle regler om transaksjoner mellom nærstående, kan kommersiell eiendomsdrift være en måte å skjule verdiuttak fra ideelle barnehager. Derfor bør definisjonen av ideell drift inkludere alle ledd i barnehagedriften. Samtidig bør det åpnes for at ideelle virksomheter som eier barnehagebygg kan bruke leieinntekter på andre samfunnsnyttige formål enn barnehagedrift. Dette hensynet ivaretas etter vår mening i flertallsforslaget i Storberget-rapporten (s. 160).

Transaksjoner mellom nærstående

Vi viser til avsnitt 14.4.2.3 og forslag til barnehageloven § 23 andre ledd første punktum.

Lovbestemmelsen foreslås endret for å gi en mer treffende definisjon av hvem som er nærstående. I tillegg gjøres det endringer som høringsnotatet presenterer som «noen språklige endringer» i § 23 andre ledd. Disse endringene er blant annet å ta bort noen ord fra første punktum. Disse endringene synliggjøres ikke i framstillingen av selve lovforslaget på side 207, siden det kun er ord som foreslås endret eller lagt til som er markert.

Den foreslåtte endringen er å endre fra:

«Barnehagen skal ikke overfor eieren, eierens nærstående eller selskap i samme konsern som eier foreta transaksjoner og dekke kostnader på vilkår **eller med beløp** som avviker fra **eller overstiger** det som ville vært fastsatt mellom uavhengige parter.» (Nåværende § 23 andre ledd)

Til:

«Barnehagen skal ikke overfor nærstående foreta transaksjoner på vilkår som avviker fra det som ville vært fastsatt mellom uavhengige parter.» (Forslag til § 23 andre ledd første punktum)

I tillegg til å vise til definisjonen av nærstående som foreslås i § 22, er endringen altså å ta bort «eller med beløp» og «eller overstiger». IKO viser til at flere ideelle virksomheter driver barnehage i

eget bygg, og oppfatter endringen som at det ikke vil være tillatt for slike ideelle virksomheter å fastsette en kunstig lav husleie for sin egen barnehage, eller å hoppe over husleierterminer for å støtte sin egen barnehage økonomisk. Denne muligheten må ideelle barnehageeiere ha.

IKO foreslår:

- Det må være tillatt å gi egen barnehage lavere husleie enn det som ville vært fastsatt mellom uavhengige parter.
- Barnehageloven § 23 andre ledd første punktum skal lyde: Barnehagen skal ikke overfor nærstående foreta transaksjoner og dekke kostnader på vilkår eller med beløp som avviker fra eller overstiger det som ville vært fastsatt mellom uavhengige parter.

Kommunal forkjøpsrett og meldeplikt for overføring av eiendom

Vi viser til avsnitt 6.3.2, om det bør innføres kommunal forkjøpsrett. Det er uklart om avsnittet handler om barnehageeiendom eller om barnehagevirksomhet.

- IKO støtter ikke et forslag om kommunal forkjøpsrett, verken for barnehageeiendom eller barnehagevirksomhet.

For eiendom: Barnehager drives ikke alltid i en enhet av eiendom som er avgrenset i matrikkelen, og derfor er begrepet «barnehageeiendom» uklart. Barnehager drives blant annet i borettslag, kirker, menighetshus og andre eiendomstyper hvor kommunen ikke kan ha forkjøpsrett. Det vil også være vanskelig å skille ut salg fra annen overføring av eiendom. Hvis et menighetsråd og et fellesråd vil overføre den nominelle eiendomsretten til et menighetshus som inneholder barnehage, mellom seg, må dette ikke kunne utløse forkjøpsrett hos kommunen.

For barnehagevirksomheten: Barnehager som har en særlig formålsparagraf etter barnehageloven § 1 a, må kunne selges videre til nye eiere som ønsker å drive barnehagen videre med samme formål. Vi viser til den rollen disse barnehagene har i å oppfylle statens forpliktelser gitt i et tillegg til Den europeiske menneskerettskonvensjonen: «Funksjoner staten påtar seg i utdanning og undervisning, skal den utøve med respekt for foreldres rett til å sikre slik utdanning og undervisning i samsvar med deres egen religiøse og filosofiske overbevisning.» (Artikkel 2 i Protokoll til Konvensjonen om beskyttelse av menneskerettighetene og de grunnleggende friheter av 4. november 1950, vedlegg 2 til Menneskerettsloven)

Vi viser til kapittel 18, om at meldeplikten skal omfatte overføring av eiendom.

- Det kan ikke være sanksjoner hvis et borettslag eller et sokn eller fellesråd i Den norske kirke gjør organisatoriske endringer i eiendomsretten for bygningene og glemmer at det har betydning for hvem som eier barnehageeiendommen.

Toårsperioden mellom vedtak og nedtak

Vi viser til kapittel 7 og forslag til § 15 a, med forslag om å gi kommunen adgang til å nedjustere antall barn en barnehage er godkjent for. Vi viser også til kapitlet om premisser i dette høringssvaret.

IKO er grunnleggende uenig i at forslaget fører til noe positivt for barna, foreldrene, barnehageansatte og kommunen, og anbefaler at forslaget forkastes.

Under dette avsnittet kommer vi likevel med et subsidiært forslag. Ordningen må gi barnehagene en større grunn til å satse på kvalitet ved å jobbe kvalitetsrettet for å tiltrekke seg flere søkere i toårsperioden mellom vedtak og nedtak.

IKO foreslår:

- Dersom forslaget til § 15 a videreføres, må det tas inn en formulering om at det kun kan fratas godkjenning for plasser som har stått tomme i et visst tidsrom før nedjusteringen trer i kraft, for eksempel tre år.

Øvrige merknader

Vi viser til avsnitt 5.3.1 og forslag til § 14, om etableringsgodkjenning. Hva er forholdet mellom etableringsgodkjenning og godkjenning for utvidelse av antall plasser? Dette er ikke drøftet i kapittel 5, men forslag til § 14 inkluderer likevel «søknader om endringer ved godkjente private barnehager».

IKO foreslår:

- Hvis en barnehage med venteliste utvider, må godkjenning til utvidelse kunne gis så lenge alle vilkår om areal, bemanning, seriøsitet og egnethet er oppfylt, med det antallet plasser som er etterspurt på ventelisten.

Vi viser til forslag til barnehageloven § 15, jf. avsnitt 5.3.5. IKO avstår fra å mene noe om etableringsgodkjenning, siden det foreslåtte lovverket oppfattes mer som teknikaliteter enn som en oppskrift på hvordan en kommune bør gå fram for å samarbeide med en ideell virksomhet om å finansiere og opprette en ny barnehage.

Som en detalj vil vi likevel nevne at forslag til nytt første ledd i § 15 om etableringsgodkjenning for familiebarnehager er redundant, ettersom denne etableringsgodkjenningen allerede er foreslått i ny § 14. Det er ikke noe som tilsier at § 14 ikke gjelder for familiebarnehager (og åpne barnehager).

IKO mener:

- Barnehageloven § 15 første ledd trenger ikke si det som allerede blir sagt i § 14.

Vi viser til avsnitt 6.3.1, om bortfall av godkjenning for barnehager som ikke er i drift. Planleggings- og byggeprosesser har alltid potensial for forsinkelser, og det er ikke lurt å sette en hard frist for driftsstart.

IKO mener:

- Det må gjøres eksplisitt at søknad om utsettelse ikke kan nektes dersom det er saklige grunner for forsinkelser i prosjektet.

Vi viser til avsnitt 12.3.3, om lokal forskrift om beregning av tilskudd. IKO savner en drøfting av hvilke strategier private barnehager kan ha i de kommunalpolitiske prosessene med å fastsette lokale tilskuddsforskrifter. IKO frykter at kommuner med høy andel og/eller store private barnehager opplever at de private barnehagene stiller ultimatum om hvor store tilskuddene skal være. Hvis ikke private barnehager får så og så mye mer penger, kan de true med å legge ned og ikke la kommunen eller andre drivere overta eiendommen, og dermed bruke eiendommen som et investeringsmiddel i en politisk kamp. Dermed blir kommunen tvunget til å enten øke tilskuddene til private barnehager, eller selv ta kostnadene med å bygge ny barnehage.

IKO mener:

- Departementet bør vurdere hvordan de private barnehagenes makt over kommunens lovpålagte barnehagetilbud kan misbrukes i de kommunalpolitiske prosessene som forslaget legger opp til.

Vi viser til avsnitt 12.3.4.4, om at barnegruppenes sammensetning og behov skal vektlegges ved utforming av lokal tilskuddsforskrift.

Tiltak som følger vedtak om spesialpedagogisk hjelp, blir gitt som en personalressurs fra kommunen i et visst antall timer i uka. Selv om slike tiltak finansieres utenfor tilskuddsordningen, bør slike behov i barnegruppa kunne vektlegges. Disse støttetimene er ikke alltid nok, og private barnehager kan ha behov for å ta på seg ekstra kostnader knyttet til det pedagogiske tilbudet til disse barna. Dette er ekstra viktig for flere av barnehagene i IKO-nettverket, som forteller at helsestasjonen anbefaler disse barnehagene til familier hvor de ser at det vil komme vedtak om spesialpedagogisk hjelp.

IKO mener:

- Det er avgjørende at forslag til barnehageloven § 19 andre ledd punkt c, om barnegruppenes sammensetning og behov, ses i sammenheng med § 19 fjerde ledd om å kunne stille vilkår med krav til innholdet i barnehagetilbudet.

Vi viser til avsnitt 14.3.2.2, hvor departementet ber om høringsinstansenes syn på om det er behov for å lovfeste en øvre grense for bruk av driftstilskudd og foreldrebetaling på kostnader til fast eiendom. Avsnittet ser ut til å være skrevet ut ifra en forutsetning om at «kostnader til fast eiendom» nesten utelukkende betyr husleie.

For barnehager som eier eiendommen selv, virker dette som en umulig regel. Hvis en slik grense skal settes, kan ikke barnehagen bygge seg opp egenkapital til å gjennomføre et utbyggingsprosjekt uten å sirlig balanseføre hvor stor del av egenkapitalen som kommer fra driftstilskudd, eiendomstilskudd og foreldrebetaling. Slik fungerer ikke regnskapsføring.

Regelen vil heller ikke fungere så lenge det er mulig å ta ut utbytte av overskudd etter driftstilskudd og foreldrebetaling. Utbyttepenger kan brukes på kostnader til fast eiendom.

IKO mener:

- Forslaget om å lovfeste en øvre grense for bruk av driftstilskudd og foreldrebetaling på kostnader til fast eiendom er ikke gjennomførbart.